5-6 Ya? Çocuklar için Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *5-6 Ya? Çocuklar için Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16107

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

5-6 Ya? Çocuklar için Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?i, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n felsefi sorgulama aktiviteleri ba?lam?nda sergiledikleri ele?tirel dü?ünme becerilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Ölçek, Filiz Karada?, F:Y. Demirta? ve T. Y?ld?z taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçek, çocuklar?n bu alandaki yetkinliklerini 5'li Likert ölçe?i format?nda de?erlendirerek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n bu önemli bili?sel yap?y? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmelerine olanak tan?r. Yap?lan kapsaml? geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in okul öncesi e?itim ortamlar?nda kullan?ma uygun oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Ele?tirel Dü?ünme, Felsefi Sorgulama, Okul Öncesi E?itim, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach Alpha, Faktör Analizi

Yazarlar

Filiz Karada?, F:Y. Demirta?, T. Y?ld?z

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, 5-6 ya? aral???ndaki okul öncesi çocuklar?n?n felsefi sorgulama etkinlikleri s?ras?nda edindikleri ve sergiledikleri ele?tirel dü?ünme becerilerini sistematik ve standart bir ?ekilde de?erlendirmektir. Okul öncesi dönem, kritik bili?sel becerilerin temellerinin at?ld??? bir süreç oldu?undan, ölçek bu becerilerin erken ya?ta tespit edilerek desteklenmesine yönelik önemli bir araç sa?lamaktad?r.

Ölçek, e?itim programlar?n?n etkinli?ini ölçmek ve felsefi sorgulama yöntemlerinin çocuklar?n ele?tirel dü?ünme geli?imine olan katk?s?n? ara?t?rmac?lar aç?s?ndan analiz etmek için tasarlanm??t?r. Bu sayede, uygulay?c?lar ve politika yap?c?lar, e?itim materyallerini ve yöntemlerini çocuklar?n geli?im düzeyine uygun olarak optimize edebilirler.

Yap? (Construct)

Ölçek, çocuklar?n felsefi tart??malar s?ras?nda gösterdikleri gözlemlenebilir davran??lar üzerinden ele?tirel dü?ünme yetene?ini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temel al?r. Ele?tirel dü?ünme, bu ba?lamda sadece mant?ksal ç?kar?m yapma yetene?i de?il; ayn? zamanda soru sorma, farkl? görü?leri de?erlendirme, kan?tlar? sorgulama ve kendi fikirlerini gerekçelendirme gibi felsefi sorgulama süreçleriyle bütünle?mi? becerileri kapsamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Güvenirlik analizlerinde üç alt faktörden bahsedilmesi, ölçe?in ele?tirel dü?ünmenin farkl? bile?enlerini (örne?in, ?üphecilik, muhakeme etme, kavramsal netlik) ayr? ayr? ölçme kapasitesine sahip oldu?unu dü?ündürmektedir. Bu alt faktörler, çocuklar?n karma??k felsefi konulara nas?l yakla?t?klar?n? detayl? bir ?ekilde ortaya koymaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak titizlikle incelenmi?tir. AFA ile elde edilen faktör yap?s?, DFA ile test edilerek modelin uyumu de?erlendirilmi?tir.

DFA sonucunda elde edilen uyum de?erleri, ölçe?in yap?sal olarak güçlü oldu?unu göstermektedir. Ba?l?ca uyum indeksleri ?unlard?r: χ^2/df: 4.933, RMSEA: .088, NFI: .899, CFI: .917, RFI: .889, IFI: .918, ve TLI: .910. Özellikle CFI (Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi) ve TLI (Tucker-Lewis ?ndeksi) de?erlerinin .90'?n üzerinde olmas?, modelin verilere mükemmel uyum sa?lad???n? ve ölçe?in teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktad?r. Bu analizler, ölçe?in 5-6 ya? çocuklar?n felsefi sorgulama yoluyla ele?tirel dü?ünme becerilerini ölçmede geçerli ve güvenilir bir araç oldu?unu do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l??a dayal? güvenirli?i, yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alpha katsay?s? yöntemiyle sa?lanm??t?r. Bu yöntem, özellikle derecelendirme ölçeklerinden (Likert tipi) elde edilen verilerin tutarl?l???n? de?erlendirmek için tercih edilmektedir.

Cronbach Alpha katsay?s?, ölçek maddelerine ait puanlar?n toplam test puan?yla ne kadar tutarl? oldu?unu gösterir (Crocker & Algina, 1986). Analizler, hem ölçe?in tamam? hem de belirtilen 3 alt faktörü için ayr? ayr? hesaplanm??t?r. Elde edilen yüksek Alpha de?erleri (detayl? sonuçlar makalede Tablo 3'te verilmi?tir), Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?i'nin yüksek derecede güvenilir bir ölçme arac? oldu?unu ve farkl? uygulamalarda istikrarl? sonuçlar verece?ini göstermi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirleme süreci iki a?amal? olarak gerçekle?tirilmi?tir. ?lk olarak, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in alt?nda yatan temel boyutlar ve faktörler ortaya ç?kar?lm??t?r. AFA, maddelerin hangi faktörlere yüklendi?ini belirleyerek teorik yap?n?n empirik verilerle ne kadar örtü?tü?ünü incelemi?tir.

?kinci a?amada, AFA sonucu elde edilen faktör yap?s?, daha kat? bir istatistiksel yöntem olan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile do?rulanm??t?r. DFA, belirlenen üç faktörlü yap?n?n 5-6 ya?

ARABPSYCHOLOGY.COM

grubu verilerine ne kadar uydu?unu test etmi?tir. Uyum indeksleri (χ^2/df: 4.933; CFI: .917; TLI: .910) modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?, böylece ölçe?in yap?sal geçerli?i peki?tirilmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Yeni bir ölçme arac?d?r)

Format: 5'li Derecelendirme Ölçe?i (Likert Tipi)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar

Ya? Grubu: 5-6 ya?

Popülasyon Detaylar?: Okul öncesi e?itim kurumlar?na devam eden 5-6 ya? aral???ndaki çocuklar üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Tek uygulamaya dayal? güvenirlik yöntemleri kullan?lm??, derecelendirme (gözlemci veya ö?retmen de?erlendirmesi) yoluyla veri toplanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi, Felsefe, Ele?tirel Dü?ünme Becerileri, RMSEA, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Çocukluk Geli?imi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Filiz Karada?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: filiz.karadag@deu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Derecelendirme ?ekli: (1) Hiç, (2) Nadiren, (3) Bazen, (4) S?kl?kla, (5) Her zaman

ARABPSYCHOLOGY.COM

Testin Geli?tirildi?i Y?l: 2017

?zinler ve Ücret Bilgisi: Ticari kullan?m ve izinler hakk?nda detayl? bilgi için sorumlu yazar (Filiz Karada?) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Dosyas?: Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: 5-6-yas-cocuklar-icin-felsefi-sorgulama-yoluyla-elestirel-dusunmenin-degerlendirilmesi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Karada?, F., Demirta?, F:Y. ve Y?ld?z, T. (2017). 5-6 Ya? Çocuklar ?çin Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?inin geli?tirilmesi. *International Online Journal of Educational Sciences, 9* (4), 1025 -1037.
Crocker, L. & Algina, J. (1986). *Introduction to classical and modern test theory.* Holt, Rinehart and Winston.

5-6 Ya? Çocuklar için Felsefi Sorgulama Yoluyla Ele?tirel Dü?ünmenin De?erlendirilmesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri listelenmemi?tir. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen akademik makalenin incelenmesi veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM